

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
118-0-Рев-08-001 221
Бањалука, 06.05.2009. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као предсједника вијећа, Јанка Нинића и Драгослава Лукића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца С.Ц., сина М. из Б.Ч., заступају га пуномоћници Д.Л. и М. П., адвокати из Д., ..., против тужених О.Р., сина Р. из Д., заступа га пуномоћник М.Т., адвокат из Д., ..., и С.А., сина Д. из Д., заступа га пуномоћник Г.Н., адвокат из Д., ..., ради накнаде штете, одлучујући по ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у Добоју број 013-0-Гж-07-000 570 од 08.10.2008. године, на сједници одржаној дана 06.05. 2009. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија тужиоца се дјелимично уважава, побијана пресуда се преиначује у дијелу који се односи на парничне трошкове, тако што се досуђени износ тих трошкова умањује туженом О.Р. са износа од 3.624,00 КМ на износ од 2.641,20 КМ, а туженом С.А. са износа од 4.563,00 КМ на износ од 3.159,00 КМ.

У преосталом дијелу ревизија се одбија као неоснована.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Пресудом Основног суда у Добоју број 085-0-П-06-000 010 од 13.07.2007. године, дјелимичним усвајањем тужбе обавезан је тужени О.Р., власник ЗВР А.Р. Д. (у даљем тексту: првотужени) да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати укупни износ од 4.450,00 КМ од чега по основу претрпљених физичких болова износ од 1.350,00 КМ, по основу претрпљеног страха износ од 1.000,00 КМ и по основу претрпљених душевних болова због умањења животне активности износ од 2.100,00 КМ. Уз то је обавезан да му по основу накнаде материјалне штете (трошкова лијечења) исплати износ од 70,00 КМ. Истовремено, његов тужбени захтјев против туженог С.А., власника Аутопраонице А.Д. (у даљем тексту: друготужени), одбијен је у цјелини. Обавезан је да туженима накнади парничне трошкове и то првотуженом у износу од 1.287,50 КМ, а друготуженом у износу од 4.563,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Добоју број 013-0-Гж-07-000 570 од 08.10.2008. године жалба тужиоца против те првостепене пресуде одбијена је у цјелини, а жалба првотуженог дјелимично уважена тако да је та пресуда преиначена на начин да је укупни износ нематеријалних штета снижен

са износа од 3.115,00 КМ на износ од 1.080,00 КМ и то накнаде по основу претрпљених физичких болова са износа од 945,00 КМ на износ од 300,00 КМ, накнада по основу претрпљеног страха са износа од 700,00 КМ на износ од 240,00 КМ и накнада по основу претрпљених душевних болова због умањења животне активности са износа од 1.480,00 (у изреци стоји очигледна грешка – износ од 2.100,00) КМ на износ од 540,00 КМ, а накнада материјалне штете је снижена са износа од 70,00 КМ на износ од 21,00 КМ. Истовремено досуђени износ парничних трошкова првотуженом је повећан са износа од 1.287,50 КМ на износ од 3.624,00 КМ. У преосталом дијелу и жалба првотуженог је одбијена као неоснована.

Благовременом ревизијом тужилац побија ту другостепену пресуду због повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примјене материјалног права, истичући: да је „погрешно становиште нижестепених судова“ да он није повријеђен на његовом радном мјесту на раду, нити у вези са радом у аутопраони друготуженог; да, иако није био у радном односу са друготуженим „према Закону о раду“, да је код њега био радник на фактичном раду и да је отуда „имао државину права, обавеза и одговорности из радног односа“; да се тај тужени не може ослободити обавезе да му накнади претрпљену штету, јер да се ради о његовој објективној одговорности „у смислу одредаба члана 97. Закона о раду“ и због тога што му као раднику није обезбједио све неопходне услове за безbjедan rad; да је неодрживо утврђење другостепеног суда да је он допринио настанку штете у проценту од 70%, а првотужени у проценту од 30% и да побијана пресуда не садржи ваљане разлоге који би оправдавали такав закључак, па да то свакако представља повреду одредаба парничног поступка; да су налазом и мишљењем вјештака др Ф.М. утврђени „како основ, тако и обим свих видова нематеријалне штете“ коју је претрпио, али да су му због погрешне примјене „материјалних прописа, као и устаљене судске праксе“ у првостепеном поступку досуђени мали износи, поготово што је ту штету претрпио као млад човјек; да је погрешно становиште другостепеног суда да се правилна одлука у овом спору може донијети „без обзира какав је налаз сталног судског вјештака – неуропсихијатра“, да је тај суд, „ако је већ одлучио да утврђује нове чињенице“ и нашао да налаз и мишљење вјештака има недостатака, био дужан да на основу одредаба члана 217. став 2. Закон о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03, 85/03 и 63/07 – у даљем тексту: ЗПП), закаже расправу и поново саслуша вјештака; да је погрешан закључак нижестепених судова да он није доказао постојање материјалне штете у виду изгубљене зараде; да нема основа да се туженим признају парнични трошкови за наставак расправе одржаног дана 15.06.2007. године, јер да су те трошкове узроковали тужени недоласком на рочиште дана 31.05.2007. године, кад је било одређено извођење доказа саслушањем странака. Предлаже да се побијана пресуда преиначи тако да се тужбени захтјев усвоји у цјелини, а тужени обавежу да му накнаде цјелокупне трошкове поступка укључујући и трошкове ревизије, или да се та пресуда укине и предмет врати Окружном суду у Добоју на поновно суђење.

Тужени нису дали одговоре на ревизију.

Размотривши ревизију и побијану пресуду по одредбама члана 241. ЗПП, као и цјелокупне списе предметне правне ствари, овај суд је одлучио као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Из образложења нижестепених пресуда, као и списка предмета, произлази да тужилац у вријеме штетног догађаја није радио у аутопраоници друготуженог на пословима прања возила, нити обављао било које друге послове који су у вези са тим. Напротив, неспорна је чињеница да је он повријеђен услед експлозије аутомобилске гуме испред сусједне вулканизерске радње првотужено. У таквој ситуацији не може се основано тврдити да је и друготужени одговоран за тако насталу штету по одредбама члана 97. Закона о раду („Сл. гласник РС“ бр. 38/00, 26/01, 47/02, 38/03 и 66/03), нити по било којем другом основу, како то правилно налазе и нижестепени судови. Притом је правно ирелевантно да ли је тужилац у то вријеме био у радном односу или само на фактичном раду код друготуженог.

Стоји чињеница да је другостепени суд у знатно већој мјери утврдио допринос тужиоца настанку предметне штете. Учинио је то другачијом оцјеном доказа изведенih пред првостепеним судом, на начин предвиђен одредбама члана 229. тачка 2. ЗПП. Према томе, не ради се о извођењу нових доказа, нити о поновном извођењу већ изведенih доказа по одредбама члана 229. тачка 3. тога закона, а тиме ни о обавези да се о жалби одлучи на основу одржане расправе. Отуда се и ревизиони приговор тужиоца да је у поступку пред другостепеним судом остварена повреда одредба члана 217. став 2. ЗПП указује неоснованим.

У образложењу побијане пресуде дати су ваљани разлози за другачије утврђење доприноса тужиоца у настанку претрпљене штете од оног којег утврђује првостепени суд. Такође је ваљано образложен и износ нематеријалне штете, при чему је тај суд првенствено пошао од чињенице да је он задобио лаке тјелесне повреде, а што је утврђено и у првостепеном поступку. Та утврђење, као и утврђење да тужилац није доказао да је усљед предметно штетног догађаја претрпио штету у виду изгубљене зараде, резултат су утврђеног чињеничног стања, па се као такви не могу правовољано оспоравати у ревизионом поступку према изричitoј одредби члана 240. став 2. ЗПП.

Према томе, у погледу главног захтјева, сви напријед истакнути приговори тужиоца су, по оцјени овог суда, неосновани. У том дијелу другостепени суд је правилно примјенио одредбе члана 200. и члана 205. став 1. у вези са чланом 192. став 1. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, број 29/78, 39/85 57/89 и „Службени гласник Републике Српске“, број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04). Дакле, нема погрешне примјене материјалног права, а побијана пресуда нема ни недостатака који би се односили на повреду одредба парничног поступка у погледу страначке способности и заступање странака у овом спору. Отуда се ревизија у дјелу који се односи на главни захтјев одбија као неоснована на основу одредба члана 248. ЗПП.

Међутим, тужилац основано приговара да су туженим погрешно признати трошкови поступка за наставак главне расправе одржан дана 15.06.2007. године, који су настали због недоласка тужених на главну расправу

дана 31.05.2007. године, за када је било одређено извођење доказа саслушањем странака. Наиме, у таквој ситуацији нема обавезе тужиоца да туженим накнади трошкове заступања на рочишту од 15.06.2007. године. Напротив, стоји њихова обавеза да тужиоцу накнаде његове трошкове независно од исхода парнице – у смислу одредаба члана 388. ЗПП. Ради се о трошковима заступања обрачунатих по тар. броју 2. Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 68/05) на бази 240 бодова, што уз вриједност бода од 2,00 КМ (чл. 14. Тарифе) даје износе од по 480,00 КМ, увећана за паушалну награду у проценту од 25% (тар. бр. 12) и порез на промет услуга процентом од 17% (чл. 6. Тарифе), тако да трошкови заступања на поменутом рочишту износе по 702,00 КМ. Тај износ трошкова припада тужиоцу у пуном износу, али не и туженима, па тако слиједи да му уз признati трошак у проценту од 30% од тог износа, у односу на првотуженог, ваља признati и проценат од 70%, dakle износ од 491,00 КМ, који се одузима од укупних трошкова признатих првотуженом. Надаље, од тих укупних трошкова признатих том туженом одузима се исто толики износ који му је неосновано признат према успјеху у спору. А у односу на друготуженог, којом су признati трошкови у пуном износу има се одузети износ од 702,00 КМ и исто толики износ трошкова који припада тужиоцу, dakле укупни износ од 1.404,00 КМ. У коначном, то значи да се првотуженом досуђени трошкови умањују за износ 982,80 КМ, а друготуженом за износ од 1.404,00 КМ, па се отуда првотуженом досуђују трошкови у износу 2.641,00 КМ, а друготуженом у износу 3.159,00 КМ.

Трошкови ревизије се тужиоцу не досуђују с обзиром на одредбе члана 386. став 3. ЗПП и стим у вези чињеницу да је његов успех у ревизионом поступку сразмјерно незнатан с обзиром на исход спора у погледу главне ствари.

Предсједник вијећа
Петар Бајић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић